

4. **79%** опитаних поліцейських із впевненістю відповіли, що дії, які вони виконували під час експерименту повністю відповідають тактиці поліції під час поліцейських операцій, а інтенсивність вогневого контакту відповідає реальній.

5. **85%** опитаних поліцейських підтвердили, що змодельована поліцейська операція у певній мірі відповідає реальній, а **93%** опитаних поліцейських вважають таких спосіб підготовки прийнятним та рекомендували б його для відпрацювання близького вогневого контакту.

За результатами проведених досліджень ми можемо зробити висновок, що проведення підготовки з використанням пейнтбольного обладнання є доречним в підготовці поліцейського, а навички, отриманні під час даних тренувань допоможуть правоохоронцям діяти в нестандартних умовах та за необхідності застосовувати інтуїтивну стрільбу під час несення служби.

Список бібліографічних посилань

1. Наказ МВС України «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» від 26.01.2016 № 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#Text>.

2. Законом України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

3. Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» №64/2022 від 24.02.2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.

Отримано 05.05.2022

УДК 351.74:355.541(477)

КУЛАК О. І.,

курсант 2 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ШЕВЧЕНКО Т. В.,

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри

тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-0366-7217>;

КАЛГУШКІН Ю. Л.,

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри

тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0001-5659-183X>

АКТУАЛЬНІСТЬ УПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ РЕКОГНАЦІЇ У СЛУЖБОВО-БОЙОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ ОСОБОВОГО СКЛАДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Закон України «Про національну поліцію» вимагає від поліцейського, зокрема, професійно виконувати свої службові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів, посадових (функціональних) обов'язків, наказів керівництва. У свою чергу професіоналізм – це сукупність досягнутих індивідом теоретичних знань, практичного досвіду і професійних навиків у визначеній поділом праці сфері людської діяльності. Виходячи із вище зазначено забезпечення функціонування Національної поліції залежить від професіоналізму кожного поліцейського особисто, а забезпечення професіоналізму тобто професіонального виконання своїх службових обов'язків можливе

лише при наявності сукупності теоретичних знань, практичних навичок та набутого досвіду.

Під час виконання службово-бойових завдань поліцейські постійно стикається із загрозами життю і здоров'ю. Особливості несення служби поліцейським характеризуються тим, що загроза життю та здоров'ю поліцейського або громадян, як правило, виникає раптово, має швидкоплинний характер та стрімко розвивається.

Таким чином слід зауважити, що з метою забезпечення професіоналізму та відповідності терміну «професіонал», а також з метою забезпечення виконання покладених на поліцію обов'язків поліцейський повинен швидко та вірно реагувати на загрози життю та здоров'ю громадян та працівника поліції, приймати вірні рішення та вживати невідкладних заходів.

В реаліях сьогодення непроста політико-соціальна обстановка в Україні призводить до збільшення правопорушень та злочинів, радикалізації кримінальних елементів, а також підвищення рівня озброєності та оснащення злочинців. Дані тривожні факти свідчать про те, що у такій складній обстановці питання як найшвидшого розпізнавання загроз, прийняття правильних рішень та вжиття рішучих дій є не тільки життєво необхідною складовою забезпечення особистої безпеки поліцейського, а ще й основним фактором ефективного виконання покладених на поліцію обов'язків, забезпечення питань боєздатності та боєготовності не тільки окремих поліцейських, підрозділів, а ще й усієї Національної поліції України як центрального органу виконавчої влади.

Зважаючи на збройну агресію Російської Федерації проти України, використання країною окупантом всього спектру сучасної зброї та техніки, використання військових підрозділів, з'єднань, малих диверсійних груп, а також постійні атаки на населені пункти, об'єкти критичної структури та стратегічного значення, центри прийняття рішень, зазначені питання як найшвидшого розпізнавання загроз, прийняття правильних рішень та вжиття рішучих дій з метою протидії збройної агресії стоять як ніколи гостро та впливають, без перебільшень, на забезпечення безпеки держави та її суверенітету.

З метою забезпечення професіоналізму поліцейських, набуття теоретичних знань та розвитку практичних навичок поліцейські повинні додатково оволодіти певними знаннями та навичками, а саме вміння, знати та розрізняти види форм, знаків відмінності підрозділів військових та правоохоронних органів, види бойової та допоміжної техніки, озброєння та боєприпасів, орієнтуватися у видах загроз, які вони несуть та на підставі набутих знань та навичок приймати адміністративні та командні рішення. Слід зазначити, що дані знання, вміння та навички у повній мірі необхідно мати про силу та засоби країни-окупанта.

Однак, вищеперераховані знання, вміння та навички, на сьогоднішній день в системі професійного навчання поліції не розглядаються, що негативно впливає на якість виконання покладених на поліцію обов'язків.

З метою вирішення усіх проблемних питань, здобуття компетентних знань, а також застосування комплексного підходу до найшвидшого формування відповідних вмінь та навичок пропонується впровадження до системи професійного навчання методики рекогнації як дієвого інструменту забезпечення чіткого та якісного виконання покладених на поліцію обов'язків.

Варто зазначити, що питання забезпечення боєздатності та боєготовності поліцейських, забезпечення їх особистої безпеки та підвищення ефективності виконання покладених на поліцію обов'язків вивчали науковці різних сфер, зокрема: педагогічної В. Горайнов, М. Корольчук, С. Кубіцький, Є. Левін, В. Лефтеров, О. Федоренко, Г. Яворська; психологічної О. Охременко, О. Тімченко, М. Чуносков; юридичної М. Ануфрієв, О. Бандурка, О. Джафарова, Д. Денисюк, С. Шатрава, О. Моргунов, І. Власенко, І Ковальов, Т. Шевченко.

Однак, слід зазначити, що питання глибокого, комплексного та всебічного підходу до вирішення даної проблеми, а також формулювання відповідних методичних рекомендацій підіймається у вітчизняній науці вперше.

Варто зазначити, що окремі питання, що розглядаються методикою рекогнації, розглядаються здобувачами вищої освіти у ХНУВС під час вивчення дисципліни Тактико-спеціальна підготовка, однак обсяг викладеного матеріалу не дозволяє у повній мірі досягнути достатнього переліку необхідних питань.

З метою формування комплексного підходу та формулювання понятійного апарату, пропонуємо визначити, що методика рекогнації (анг. recognize – впізнавати, розпізнавати) - система принципів та способів швидкої ідентифікації загрози і оцінки ризиків, а також формування принципів, методів і способів прийняття адміністративних, управлінських і командних рішень у системі оцінки обстановки в екстремальних ситуаціях та службово-бойовій діяльності.

Методика рекогнації повинна:

1. Визначати систему ідентифікації загроз за її зовнішніми ознаками виходячи із характеристик та способів їх можливого застосування.
2. Дозволяти проводити швидку оцінку ризиків.
3. Окреслити способи, методи та шляхи прийняття адміністративних рішень у системі командування.

З метою обґрунтування актуальності запропонованої методики на кафедрі тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ в період з 2020 року було проведено ряд експериментальних досліджень.

З метою встановлення ефективності методики рекогнації, а також формування та визначення рівня готовності поліцейських було проведено наступний експеримент. Поліцейським по одному пропонувалось пройти через приміщення яке не викликало у них відчуття тривоги, де вони ходили постійно під час навчання. У якості приміщення був обраний коридор на кафедрі ТСФП. На шляху поліцейських знаходилась людина із автоматичною зброєю у руках (5,45 мм АКС-74у) який був направлений на поліцейського. Умовний стрілець тримав поліцейського «мушці» 2 секунди після чого робив «постріл».

Задачі дослідження:

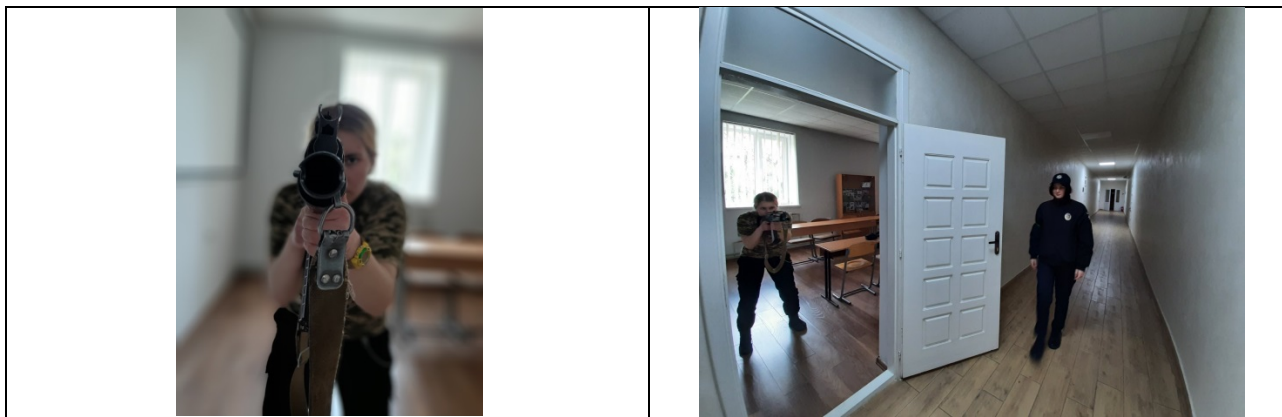
1. Спостереження за реакцією поліцейських на направлену на них зброю.
2. Визначення швидкості реакції поліцейських а загрозу.
3. Визначення подальших дій поліцейських у змодельованій ситуації.

До дослідження були залучені курсанти ХНУВС без будь-яких диференціацій.

Учасники експерименту були поділені на три групи:

1. Перша група проходила ніякого навчання чи інструктажів.
2. Друга група проходила навчання із ознайомлення з виглядом вогнепальної зброї, бачила та брала до рук 5,45 мм АКС-74у та ознайомлювала із виглядом автомата у руках імовірного злочинця.
3. Третя група проходила навчання із ознайомлення з виглядом вогнепальної зброї, бачила та брала до рук 5,45 мм АКС-74у та ознайомлювала із виглядом автомата у руках імовірного злочинця, а також проходили навчання та отримали навички із реагування на такий вид загроз.

Під час проведення експерименту жодна із груп не знала про проведення дослідження.

Таблиця 1. Умови проведення дослідження.

За результатами дослідження отримані наступні фактичні дані:

1. 20% поліцейських **першої групи** проігнорували як зброю так і постріл і, навіть після «пострілу» не зрозуміли потрапило.
2. 35% поліцейських першої групи зупинились та почали розглядати злочинця, коли його побачили.
3. 45% поліцейських першої групи побачили зброю та пришвидшили рух з метою виходу із можливої зони ураження. Однак після опитування не змогли відповісти, чим був озброєний злочинець.
4. 10% поліцейських **другої групи** проігнорували як зброю так і постріл і, навіть після «пострілу» не зрозуміли потрапило.
5. 15% поліцейських другої групи зупинились та почали розглядати злочинця, коли його побачили.
6. 60% поліцейських другої групи побачили зброю та пришвидшили рух з метою виходу із можливої зони ураження.
7. 25% поліцейських другої групи повернули назад після того, як побачили зброю та злочинця.
8. Приблизно 65% поліцейських другої групи змогли назвати зброю, яку тримав злочинець.
9. Жоден з поліцейських **третьої групи** не проігнорував злочинця.
10. 70% поліцейських третьої групи, при виявленні зброї, виконали тактичний прийом уходу із зони ураження.
11. 15% поліцейських третьої групи відступили назад після виявлення злочинця зі зброєю.
12. 15% поліцейських третьої групи при виявленні зброї, виконали тактичний прийом уходу із зони ураження, а також сповістили оточуючих про наявність загрози.
13. 95% поліцейських третьої групи змогли вірно та впевнено ідентифікувати зброю.

За результатами проведеного дослідження вважаємо доцільним визнати, що окремі навчальні питання зазначеної нами методика рекогнації, що були викладені курсантам під час підготовки до дослідження, дають змогу поліцейським вчасно та безпечно ідентифікувати загрозу та діяти таким чином, що б зберегти не тільки своє життя та здоров'я, а ще й оточуючих. Загальна динаміка результатів дослідження свідчить про позитивну динаміку під час практично застосування набутих теоретичних знані із забезпечення особистої безпеки у тому числі і в екстремальних ситуаціях.

Вважаємо за необхідне продовжити подальше дослідження з метою формування методики рекогнації тіа впровадження її у навчальний процес у Харківському національному університеті внутрішніх справ.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію України :Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
2. Про правовий режим воєнного стану : Законом України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
3. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України №64/2022 від 24.02.2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
4. Професіоналізм. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/професіоналізм>
5. Шевченко Т.В. Актуальні питання впровадження логістичного комплексу забезпечення боєздатності правоохоронців / Т.В. Шевченко. Застосування інформаційних технологій у діяльності правоохоронних органів: матеріали круглого столу, м. Харків, 14 грудня 2021 р. / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2021. 132 с.
6. Ситник В.О., Шевченко Т.В. Вплив часу адаптації поліцейського до дій в екстремальних ситуаціях на його особисту безпеку/ В.О. Ситник, Т.В.Шевченко. Матеріали XII-ї наукової інтернет-конференції студентів, аспірантів і молодих вчених Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого «Безпека людини і реалізація права на працю в сучасних умовах життєдіяльності», 22 – 23 квітня 2021 р. – Х.: Нац. юрид. ун-т, 2021. – 379-384 с.

Отримано 05.05.2022

УДК 351.74:355.541(477)

ЛОПАЄВА О. М.,

*старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;*
 <https://orcid.org/000-0003-1132-9357>

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ

Вогнева підготовка є найважливішим компонентом професійної майстерності працівників правоохоронних органів. Практичні заняття з вогневої підготовки повинні моделювати різні ситуації, максимально наближені до реальних умов несення служби. В даний час, на нашу думку, у правоохоронній системі виник ряд проблем, пов'язаних з ефективністю вогневої підготовки. Вони торкаються трьох основних напрямів: методологічного, організаційно-правового та матеріально-технічного.

Високого рівня підготовки працівників поліції можна досягти тільки на основі застосування передових знань в галузі науки та практики, спрямованих на удосконалення засобів та методів навчання, за умови постійного підвищення рівня професійної підготовки та її складової частини.

Для працівників поліції її ефективність особливо важлива при затриманні злочинних груп та озброєних правопорушників, особливо під час воєнного стану які для досягнення своїх цілей вдаються до небезпечних протиправних діянь, не зупиняючись перед жодними кримінальними правопорушеннями, аж до вбивства. Численні дослідження причин втрат особового складу в ході виконання оперативно-службових завдань свідчать про те, що відсутність стійких навичок у поведженні із табельною зброєю, використання та застосування її сприяло здійсненню проти них злочинних намірів із боку осіб, які здійснюють протиправну діяльність [1, с. 316].

В даний час працівники поліції при організації занять з вогневої підготовки використовують застарілі накази, які регламентують побудову та проведення практичних вправ стрільб, що свідчить про консервативність та статичність. Ця ситуація характерна для більшості силових структур, хоча, природно, існують винятки.